

Зозуля Яна Сергіївна

студентка 2-го курсу магістратури судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЗАНИЖЕННЯ МИТНОЇ ВАРТОСТІ ТОВАРУ ЯК СПОСІБ УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ

Проблема ухилення суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності від сплати податків під час декларування товарів є досить актуальною як в Україні так і у світі. Оскільки митна вартість служить основою для нарахування митних платежів, вона стає об'єктом для маніпуляцій недобросовісними учасниками цих відносин, що дає їм можливість отримувати додаткові прибутки та цінові переваги над конкурентами [3, с. 15].

Згідно зі ст. 49 Митного кодексу України, **митною вартістю товарів**, які переміщуються через митний кордон України, є вартість товарів, що використовується для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари [1].

Заниження митної вартості товарів являє собою надання недостовірної інформації з метою зниження бази оподаткування або звільнення від сплати митних платежів (наприклад, у митній декларації алкогольні напої можуть бути вказані як безалкогольні напої, а значить, платити акцизний податок за алкоголь не доведеться). Таким чином, втрати Державного бюджету України від заниження митної вартості, тільки за цією товарною групою, за експертною оцінкою, у 2017 році становили близько 5 млрд. грн. (проте, це значення є відносним, так як експерти не знайшли єдиної методики обрахунку, яка б змогла оцінити всі масштаби недостовірного декларування шляхом заниження митної вартості товарів).

Заниження митної вартості товару може спричинити:

- суттєву затримку митного оформлення;
- недоплату податків (що зумовлює штрафні санкції до 100 % недоплати);
- велика кількість товарів стануть недоступними для більшості громадян країни;

– сприяє зростанню випадків корупції в інститутах державної влади.

Проблема заниження митної вартості товарів становить серйозну загрозу економічним інтересам держави. Згідно з оцінками експертів, вартісні правопорушення можуть призвести до зменшення податкових надходжень до бюджету приблизно біля 50%.

Однак бюджетні втрати держави не є єдиними негативними наслідками даного економічного правопорушення. Недостовірне декларування митної вартості товарів має згубний вплив на конкурентоспроможність країни, підбиваючи тим самим ринковий принцип справедливої конкуренції. В результаті декларування товарів за заниженими цінами на внутрішньому ринку країни створюється дисбаланс між дешевими імпортними товарами і дорогими товарами вітчизняного виробництва [4].

З метою виявлення фактів заниження митної вартості фіскальними органами використовується метод «дзеркальної» статистики, що полягає в зіставленні даних про імпорт товарів з даними країн-партнерів про експорт тих же товарів. Дане співвідношення дозволяє розглядати кожен окремий товаропотік з боку відправника вантажу і з боку його отримувача. Розбіжність в оцінках може свідчити про порушення митного контролю та обліку [2, с. 75].

Органи доходів і зборів сьогодні працюють в найліберальнішому режимі за всі часи незалежності. Водночас постала гостра проблема визначення митної вартості товарів, що імпортуються. Фахівці Державної фіскальної служби стоять на захисті економічної безпеки країни та забезпечують максимально можливе поповнення бюджету, що є дуже важливим і необхідним завданням. Проте, їхня база даних є дещо неповна та недосконала, а також не містить відомостей про вартість деяких товарів, на підставі яких визначається митна вартість.

З метою мінімізувати випадки «штучного» заниження митної вартості товарів, на нашу думку, необхідно:

- налагодити технології попереднього інформування між органами доходів і зборів про вартість товарів які підлягають ризику;
- автоматизувати процедуру контролю митної вартості в процесі митного оформлення із застосуванням принципу вибіркового контролю;
- організувати більш тісну взаємодію органів доходів і зборів з іншими контролюючими органами;

– підвищити якість аналітичної роботи з вивчення обставин і умов на предмет наявності факторів, що впливають на «штучне» заниження цін товарів;

– модернізувати норми законодавства, які регулюють інститут митної вартості.

Конфлікт визначення митної вартості товару наразі ще слід врегулювати, і очікується, що на національному та міжнародному рівнях будуть представлені певні рекомендації стосовно даного питання. Адже використання світової практики в якості прикладу є важливим аспектом, який є кроком на шляху до вирішення конфліктів.

Список використаних джерел

1. Митний кодекс України: Закон від 13.03.2012 р. № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-48.
2. Дьяченко О.В. Аналіз “дзеркальних” статистичних даних зовнішньої торгівлі товарами. // Статистична оцінка соціально-економічного розвитку: Зб. наук. праць. – Хмельницький: Хмельницький ун-тет управління та права, 2007. – С. 75.
3. Терещенко С. Основи митного законодавства: питання теорії та практики зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / Терещенко С. – К. : Август, 2001. – 155 с.
4. Хапілін С.А. Методологічні підходи до визначення митної вартості як бази оподаткування для обчислення митних платежів / С.А. Хапілін // Фінансове дослідження. – 2007. – № 15.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Батанова Л. О.